

Om form og indhold

I det sidste nummer af „Sight and Sound“ har både *Penelope Houston* og *Richard Roud* beskæftiget sig med modsætningerne mellem engelsk og fransk filmkritik, således som det kommer til udtryk i „Sight and Sound“ og „Cahiers du Cinéma“, de mest betydningsfulde filmtidsskrifter i verden. Modsætningen er kort udtrykt den klassiske mellem en indholdsæstetik og en formæstetik. For englænderne er kravet om *commitment*, som *Lindsay Anderson* formulerede så entusiastisk i programartiklen „Stand Up! Stand Up!“ for fire år siden, en *conditio sine qua non* for kritikerne, omend dette engagement kan ytre sig på forskellig vis, således som miss Houston redegør for i sin artikel – fire år efter. For de franske er indholdet praktisk talt ligegyldigt, eller som Roud tilføjer, således påstår de i hvert fald. Lige så naturligt det engelske synspunkt forekommer os i Danmark – og „Kosmorama“ har aldrig lagt skjul på, at filmkritik også må implicere en moralsk stillingtagen, lige så selvfølgelig er det for franskmændene at hævde formens supremati over indholdet, som det er gammel tradition i fransk kunstkritik. Det er let at være enig med *Penelope Houston*, når hun ser en farlig begrænsning i, at en kritik ikke bedømmer film i forhold til det samfund, hvorfra de henter deres stof, men i forhold til andre film. En sådan kritik fører uvægerligt til det hermetiske, til at blive „*shoptalk for the initiated*“. Føler man sig principelt enig med den engelske kritik, kan det være vanskeligt, ja umuligt at acceptere „Cahiers“-gruppens dyrkelse af instruktører som *Nicholas Ray*, *Samuel Fuller*, *Douglas Sirk* etc. på bekostning af f. eks. *Satyajit Ray* og *Ford*. Men det er ikke ensbetydende med, at man ikke forstår de franske kritikere, der med usædvanlig intelligens og lidenskabelig konsekvens rendyrker deres æstetiske ideer. Som Roud siger, er filmen i Frankrig næsten fra begyndelsen blevet taget alvorligt, og franske kritikere har kunnet diskutere film på det samme seriøse plan, hvor de andre kunstarter er blevet behandlet, og det vil i Frankrig uundgåeligt sige på det formelle. Forudsætningen for den franske kritik er gyldig nok: at beskæftige sig med det i filmen, der adskiller denne kunstform fra de andre, og d.v.s. at man negligerer det indhold, som den har til fælles med f. eks. roman og drama. Der kan derfor, ikke mindst herhjemme, hvor film og formæstetik sjældent forbindes, være grund nok til at følge den franske filmkritik, fordi den kan betyde et incitament, og, som *Jerker A. Eriksson* siger i sin *Hitchcock*-artikel, i kraft af begavede subtiliteter få os andre til at revidere vore synspunkter. Ligesom filmkunsten udvikler sig i mange retninger i disse år, er der plads og brug for mange former for filmkritik. Faren for goldhed opstår først, når man låser sig fast i et snævert kunstsyn og nægter sig selv enten oplevelsen af et besjælet indhold eller en raffineret form.

Som det vil være læserne bekendt fra dagspressen, forlader filmfonds-institutionernes chef, *Erik Hauerslev*, med udgangen af dette år filmhuset i Vestergade for at overtage stillingen som direktør for bryggeriet „Stjernen“. Da *Erik Hauerslev* for to år siden overtog ledelsen af den statslige filmvirksomhed, var den længe planlagte koordinering af virksomheden færdig på papiret, men det blev *Hauerslevs* hverv at få den til at fungere, en vanskelig opgave, som han har løst i kraft af sin interesse for arbejdet og sin administrative dygtighed. Vi kan kun beklage, at bekendtskabet skulle blive så kort.

